

گەندەئىيى دواى

ئازادى

پەرور پالانى

سودود وەرگرتنى تايىبەت لەبەكارهينانى سەرمايە بەرھەزەندى گشتى نىشتامنى و نەتوھى بۇ قازانچى تان، ھەققۇستىنەھى پۇستو پلەو پايەو كورسى بۇ بازگانى كىردن لەسەر جىسابى ھاوولانى سىڭلىو، نەنجامدانى پىرۆژەگەلىكى سەھەت لەسەردەستى ئەو كۆتۈرگەنەسى بى ئەزموونانەى لەچەنگ سەرنەكەوتنى پىرۆژەكەو قەرزى ئەمەو ئەو رادەكەن و پەنا دەپنە بەر دەرەوى بازەنى ئىدارەى ناوچەكەو... تە، مشتىكەن لەخەرمانى گەندەئىيى دواى ئازادىيى سى سالەى دەقەرى قەرەچووغ.

گەندەئىيى بەھۇكارى سەرەكى لەمەپ دواكەوتنى پىرۆسەى ئاۋەدانكردنەھى دىھاتەكان و جوانكردنى سىماى شارو بەشارستىيەت كىردنى دەقەرەكە دىتە ژماردن، لەپال مەسەلەى مانەھى ئىدارەى ناوچەكە لەسەر ئىدارەى مۇسلى، ھەلبەتتە ئەمىش دەچىتە قالبى گەندەئىيى ئىدارەى مۇسلى، كە تانىستا بودجەيەكى بۇ ئاۋەدانكردنەھى ئەم دەقەرە تەرخان نەكردوھو لەلايەكى تىرىش گەندەئىيى لەكارى وەزىرە بەرئىزەكانى كوردە ئەوانەى كە بەپىنى قەسى (جە)ى سەرەك وەزىرانى ئىراق "لە بەغدا بەرامبەر بەمادەى (۵۸) و مەسەلەى كەركوك نەھىيان لىۋە نەھاتوھ"، ئەمە لەكاتىدا كە كەركوك دل و قودسى كوردستانە، نەخاسەمە بۇ مەخمور چۆن فەزىيان دى كە ھىشتا ئەوان نازانن داخۇ مەخمور كىندەرى كوردستانە.

ئەو ئازادىيەى كەبەھۇى بەرئەھەندى تەسكى جىزىيەتتە، چىنى بوزىزانى و خاۋەن فائىلى شەرمەزى لەمەرە پىشەھەى ھەمو ئىمتىيازىكان، دەريايەك لەگەندەئىيى لەگەل خۇيدا بەدىارى بۇ ھىتاين، ئەو خانوۋانەى لەمەشتاكان لە مەخمور خاپوركران لەسەر كوردىيەتى بوو بۇيە تاۋەكو ئىستا ھەر وەكو خۇى بەتىكىدراوى ماۋنەتەھ، بەزەقەى چاۋى ئەوانىش، بەرپىسان بۇ خانوۋىك زىاتر لە (۲۰) دەقتەريان بۇ سەرف دەكرىت تا بەخۇشى رابووين و گەندەى تىداكەن، بۇيە گەندەئىيى رەگى رىشەى خزاۋەتە ئىنو نساخى كۆمەلگەمان و بۇ چارەسەرىش شۆرشىكى رۇشنىرى و فېكرى گەرەكە، كە ھەمو تاكەكانى كۆمەلگە بەيەكەو بۇ مەسەت بەنەركردنى بكارن، ھەرەھا دەپى ھەرچى زوھ كار بۇ دوستكردنى پىرۆژىكى پەيۋەندى پتەو لەئىۋان دەسەلات و ھاوولانى بىكرىت، بۇ ئەھەى بەيەكەو، بەيەك ئاراستە بۇ يەك تامانچ كاركەن.

لەدوايىدا ماۋە بلىنن كە ھەمو تاكىكى كۆمەل ھەرىكە لەشۋىنى خۇيدا رۇسى خۇى دەپى لە پىرۆسەى رىشەكەش كىردنى دىيارەدى گەندەئىيى، بەشۋەبەك كە رىگە بەخۇى و كەسانى تر نەدات لەكارەكەيدا گەندەئىيى چەكەرە بىكات بەردەست لەپاكرەندەھى فەرمانگەكەى و خەك لەپاكرەگرتنى شارەكەيان و ماۋىستا لەتتەھەى وانگەسى بەشۋەبەكى دوستو فەرمانبەر لە جىبەجىكردى كاركەكى و رازى كىردنى ھاوولانى و دىكتور لەكرنگى دان بەنەخۇشەكەى و بەرپوۋبەر لەچاۋپۇشى نەكردن لەھەر ھەۋلىك كە بىتتە مايسەى لەكەداركردنى كاركەكى و بەرپىسى جىزىسى لەجىاۋازى نەكردن لەئىۋان تاكەكانى كۆمەل و دەستەخستتە ئىۋىكارى ئىدارىي و حكومى و بەرپىسى ئىدارىش كە بەسەرپەشتىكارو باۋكى رۇخى تاكەكانى كۆمەلگە لەھەر دەقەرەكە دىتە ژماردن رىگە بەھىچ كەسو لايەنىك نەدات دەست بخاتە ئىۋى كاروبارى ئىدارىي، لەھەمەنكاتا رىگە بەتتەنەكردنى گەندەئىيى نەدات، جا لەسەر ھەر ناستىك بىت، بۇ ئەھەى ھاوولانى بەچاۋى باوكايەتتەھە تىبى بىروانن.

(گەلا) ى شانۇكار:

ئافرەتانى ئەم دەقەرە ئازادىن

لەبەشدارىكردىن لە كارە ھونەرىيەكاندا!

ئافرەت و كچانى ئەم دەقەرە لەئىۋى چوار دىۋارى مائەكانىيان كۆت و زنجىرى دابونەرىت و پىپاۋ سالارېن و بەشدارى لەكارە ھونەرىيەكان ناكەن، ھۆكارى ئەمەش بۇ ئەۋە دەگەرئەتەھە كە ئەو ناۋچانە زىاتر پايەندى خىلەكەن و پىپاۋ رىگە بەنەقەرە نادەن بۇ بەشدارىكردن لە كارە ھونەرىيەكان.

* دەتائەھۇئى چى بە ئافرەتانى ئەم دەقەرە رايگەيەنن؟

- بۇ ئەمە دەئىم: مەن لە ناۋچەيەكى ترەھە ھاتووم و لە دەقەرەدا بەشدارىي لەشانۇگەرى دەكەم و شانازى پىتوھ دەكەم، حەز دەكەم لەدەھاتوۋدا پىپاۋ رىگە لەئافرەتان نەگىرن و ئافرەتتەش مافى خۇيەتى بەشدارى لەكارى ھونەرىيەدا بىكات و ئافرەتانى ئەم دەقەرەش ھىروا بە فرارانى بىنە ئىۋى كارى ھونەرى لەھەمو بوراكاندا.

* سوپاست دەكەين.

- سوپاس بۇ ئىۋەش.

ۋىراى پىشكەوتەنەكانى مەرۇف لەبوارە جىجىياگان، ھىشتا ئافرەت لە دەقەرەكەمان بەدەگمەن دەبىنرېن لەبوارى ھونەرىيەدا، بەبۇنەھى رۇزى شانۇى جىھانىەھە (تىپى شانۇى دىبەگە) شانۇگەرى (مەھالە)ى نەمايش كىرد كە تىيادا ژمارەيەك لە ئەكتەرى بەتواناى دەقەرەكە بەشدارىبوون و، لەھەمانكاتدا بۇ يەكەم جارە لەم دەقەرە ئافرەت لەسەر تەختەى شانۇ رۇل بىنى، ئەمەش بووھ جىگەى سەرنجى جەماۋەر، بۇ ئەم مەبەستە بەپىۋىستمان زانى لەنەزىكەھە ئەم دىدارەى لەگەل سازىكەين و لەئەنجامى چەند پىرسىارىكدا بەم شىۋە ۋەلامى دايەۋە:

بەگەيەننى.

* بۇچى ئافرەت لەم دەقەرە بەرئىزەيەكى زۇر كەم بە دىيارەكەون لەبوارى ھونەرىيەدا؟

- بەداخەۋە ۋىراى پىشكەوتەنەكانى جىھان لەبوارە جىجىياگاندا ئەگەرچى تانىستا

- دوو بەرھەمە ھەيەو ھەردوۋىكان

لەشانۇگەرىيەدا بەشدارىم كىردوھ.

* بۇچى لەبوارى ھونەرىيەدا شانۇت ھەلئىزاردا؟

- دىيارە كە شانۇ زمانى گەلانە بەھۇيەھە ھونەرمەند دەتوانى مەبەستەكانى بە خەك

* گەلا كىيە؟

- مەن (گەلا) ھەمىد ئالىى لە ھەدايكىۋى (۱۹۸۹/۲/۱۷) ى شارى ھەلئىرو خۇيەندەقانى پۇلى يەكەمى ناۋەندىم.

* تانىستا چەند بەرھەمە ھەيە؟

قەرەچووغ لە دامائىنى دامىنى نىگەرەنە...!

قەرەچووغ ئەو جىايەبە كە خۇدان چەندىن شوئىنەۋارى دىرىن و كەرسىتەى خاۋى سروشتىيى گرانبەھايە لە ھەمان كاتدا سىما دىلرېفېن و جوانىيەكەى بۆتە سرووشى ھۇزائغانان و ھونەرمەندانى ناۋچەكە و كوردستان، خەك لە زۇر شوئىنى كوردستان بۇ سەيران و گەشت روۋى تىدەكەن و ھەيرانىيەتتەش ئەگەر لە ھەيران چىرىندا سەرىك لە قەرەچووغ نەدەن دلىان ئاۋى ناخواتەھە، كە چى مايسەى نىگەرەنەيىيە ماۋەيەكە كورەچىيەكانى دەقەرەكە خەرىكە سىما سروشتىيەكەى دەشۋىۋىنن و بۇ

شارەۋانى

مەخمور

چارەيەك...!

دواى ئەھەى پارسال بۇ يەكەم جار سەنتەرىكى ئىنتەرنىت بەئىۋى (فۇرنىت) لەمەخمور كرايەھەو بۇ ماۋەى شەش مانگ كارى كىرد، شاينەى باسە ئەو ماۋەيە رىزەيەكى زۇرى گەنجان و رۇشنىريان سوۋدىان لەم تەكئەلۇژيا گىرگە ۋەگىرت، بەلام بەداخەۋە زۇرى نەبىردو ھەلىيان گىرت، جىگەى ئامازە پىكرەنە ئەمانى (فۇرنىت) نەبووھ ھۇى ئەھەى ئانومىدى لەئىۋى گەنجان و رۇشنىريان دەقەرەكە دروست بىكات، ھەر بۇيەش لەمژدەيەكى دلخۇشكەردا، لەلايەن كەسايەتى رۇشنىرىو ئاۋدارىي دەقەرەكە بەرئىز (مەلا رەسول بىندىيان) ھىلىكى تايىبەتى ئىنتەرنىت لەجۇرى (ۋاىەر لىس) لەمەخمور دامەزرا، نەزىكەى (۱۵) ھاۋبەش سوۋدى لىۋەردەگىرن، بەم بۇنەھە بەناۋى سانئامەكەمانەھە دەستخۇشى لە بەرئىزى دەكەين و ھىوادارىن نموۋنەى زۇر بىت بۇ خزمەتكردنى بوارى رۇشنىرى لەدەقەرەكەدا

بى تۇنازىم

(سرود حاتەم) لەدايكىۋى ھەلئىرى سانى (۱۹۸۴) ھە بەكۆلى ھىۋاۋە دەيەۋى تەنگ بە دونىايى ھونەرو ئاۋاز ھەلئىچىن، ئەۋەتا بەو تەمەنە ھونەرىيە كورەتى بە دوو كلىپى (ھەر تۇم نەدى) و (پىرۆز بى لىت) تۋانى كۆمەلىك عاشق و ھەۋادارانى لە خۇ كۆيكاتەھە، لەم نەزىكەنەش يەكەمىن بەرھەمى بەئىۋى (بى تۇ ناژىم) دەخاتە سەر خزمەتەكەى خۇى لەبوارى ھونەرى گۇرانى و ئاۋازى كوردىدا، ئەم بەرھەمە پىكەتوۋە لە (۹) گۇرانى و ھۇنراۋەى ئەم ھۇزائغانانەى كىردوۋە بەگۇرانى: (فاروق ھەژار، سەردار ھەمەد، كامەران كۇيى، ھىرش شىپروانى) ھەۋەھا ئەم ئاۋازدانەرانەش ئاۋازيان بۇ داناۋە (جەمىل سىنجاۋى، سەردار ھەمەد) لەگەل ھەندىك ئاۋازى ھونەرمەند خۇى، لەروۋى مۇسىقاۋەش ئەم ھونەرمەندانە كارى دابەشكردنى مۇسىقايان بۇ كىردوۋە (جەمال جەمىل، جەمىل سىنجاۋى)، ئەندازەى دەنگ لەلايەن ھونەرمەند (تارىق خانەقىنى) كارى

تۆمەركردنى بۇ كراۋە، ھەرەھا لەبارەى بوارە ھونەرىيەكانى تىرىش ئەم ھونەرمەندانە كارەكانىيان ئەنجام داۋە: كامىرا (پىشەۋا نەبەرد، سەنعان ھەلئىرى، مازن محەمەد)، شاينى باسە كارى مۇنتازى تىكرى كلىپەكان لەلايەن (دلىدار جاف)ى ھونەرمەند ئەنجام دراۋە، بەم بۇنەھە ھىۋاى سەركەۋتن بۇ (سرود حاتەم)ى ھونەرمەند دەخۋازىن و ئومىدەۋارىن زىاتر لەكارە ھونەرىيەكانى بەردەوام بىت .

سەنتەرى رۇشنىرى و

ھونەرى قەرەچووغ

پىرۆزىيى لە جەماۋەرى

(مەخمور) و دەۋرۋەرى

دەكات

بەبۇنەھى سىيەم سالىداى ئازادىي يەكجەرەكى (مەخمور و قەراج و كەندىناۋەو گۇر)، بەناۋى خۇمان و سەرچەم ئەندامان لەدەستەى گشتىيى (سەنتەرى رۇشنىرى و ھونەرى قەرەچووغ)، جوانترىن و ناسكتىن پىرۆزىيى ئاراستەى جەماۋەرى (مەخمور) و دەۋرۋەرى دەكەين، ھىوادارىن ئازادىي ھەمىشەيىمان بىتتە ھاندەرىكى مەن بۇ زىاتر ئاۋەدانكردنەھە جىبەجىكردى پىرۆزەى خزمەتگوزارىي و پىشخست و بوۋزانەھەى براقى رۇشنىرى و ھونەرى لەناۋچەكەدا.

دەستەى كارگىرى

سەنتەرى رۇشنىرى و ھونەرى قەرەچووغ

خەمى بى

كۆتايى

سالار مەخمورى

تەغرىب كەگىاۋ گۇلېان دەقەرتان

دەست پى بەكم

يان لەبىنازى رووخسارى
بەسالچوۋەكانى بن دىۋارەكان
دەست پىبەكم
يان لە رۇزانى نەھامەتى
حەزو خۇزگەكانى سەدان گەنجى
سەر شەقامەكانت باس بەكم و دەست پىبەكم
يان لەبىنازى وزمەدەخەنەى
تۇراۋى سەر لىۋى مائەكانت
دەست پىبەكم
مەن زۇر دەترسم لەسەرەتايەك
دەست پى بەكم
كەھمىشە نەكەم بەئاكامى
خەمى كۆتايىت
بۇيە لىت دەگەرپم تائەروژەى
تۇۋ بەرزى قەرەچووغ
دەست لەملى قەلۋ مئارە دەكەنەھە
مىنىش ئەو كاتە بوۋكى نىازو
خۇاستى شىبەرت بۇ دەرازىمەھە
بەھارى ئازادىيت بەلاۋك و جەبران
دەلاۋىمەھە

ئازادىيى قەرەچووغ Azadî Qereçûx

بەرپوۋبەرى ئەنجومەنى كارگىرى
جەمىل سىنجاۋى
خاۋەنى ئىمتىياز
شاخەۋان خالىد
سەرنوۋسەر
خەلىل ئىبراھىم

بلاۋكرۋەيەكى رۇشنىرى گشتىيى
ھەمەرەنگە، ھەرىمى قەرەچووغى YNDK
سالانە ئىيادى ئازاد كىردنى شارى
مەخمور و دەۋرۋەرى دەرى دەكات
ناۋىشان: ھەلئىر - مەخمور - بارەگەى
ھەرىمى قەرەچووغى YNDK ژمارەى
تەلەفۇن: 060472496
ئەخسەسازى: كۆمپىوتەرى دەريا